

dr hab. Radosław Grabowski prof. UR

Uniwersytet Rzeszowski

Instytut Nauk Prawnych

OCENA

dorobku i osiągnięć naukowych doktora Grzegorza Koksanowicza

sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia

doktora habilitowanego nauk prawnych

(uchwała Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 5 lutego 2020 r. Nr
BCK-I-L-10831/19)

Zgodnie z art. 18a ust 7 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669), dalej - ustawa, przedmiotem recenzji w postępowaniu habilitacyjnym jest ocena osiągnięć naukowych Habilitanta oraz ocena w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy. Przepis ustawy stanowi, że do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczný wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową.

Dlatego też ocena została przeprowadzona poprzez wskazanie i omówienie poszczególnych wymogów, które powinien spełnić kandydat ubiegający się o stopień doktora habilitowanego. Ocenie poddane zostały:

- I. osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy, czyli dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie - monografia: Grzegorz Koksanowicz, *Kluby poselskie w strukturze*

i pracach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Toruń 2019, Wydawnictwo Adam Marszałek, ss. 328, ISBN: 978-83-8180-028-0;

- II. autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH), (§ 3 pkt. 2 rozporządzenia);
- III. osiągnięcia naukowo - badawcze Habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy (§ 4 pkt. 1-8 rozporządzenia);
- IV. dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz współpraca międzynarodowa Habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy (§ 5 pkt. 1-14 rozporządzenia).

I. Osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy, czyli dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie

Jako osiągnięcie naukowe podlegające ocenie w postępowaniu habilitacyjnym Pan dr Grzegorz Koksanowicz przedstawił monografię swojego autorstwa, *Kluby poselskie w strukturze i pracach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Toruń 2019, Wydawnictwo Adam Marszałek, ss. 328, ISBN: 978-83-8180-028-0.*

Jak wskazuje Habilitant, „Zasadniczym celem monografii jest próba ustalenia roli klubów poselskich w Sejmie w kontekście założeń wybranych zasad demokracji parlamentarnej, jak również udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy aktualne rozwiązania normatywne odnoszące się do klubów poselskich w wystarczający sposób realizują wynikające z tych zasad wartości. Tak sformułowany problem wymaga przeprowadzenia analizy na dwóch płaszczyznach badawczych. Pierwsza odnosi się do aksjologicznych i normatywnych podstaw tworzenia i funkcjonowania klubów poselskich, druga dotyczy prawnych i faktycznych możliwości wywierania przez nie wpływu na kreowanie organów wewnętrznych Sejmu oraz oddziaływania na jego prace” (s. 6). Dr G. Koksanowicz uzasadniając wybór tematu badawczego zwraca uwagę, iż brakuje aktualnego i szczegółowego opracowania, które odnosiłoby się do omawianych zagadnień w sposób kompleksowy, osadzając je w płaszczyźnie wybranych zasad demokracji parlamentarnej (autoreferat, s. 3). Dotychczasowe prace, słusznie

uznaje za ważne i wnoszące istotny wkład w rozwój nauki w badanym obszarze, ale fragmentaryczne, jeśli chodzi o sposób ujęcia problematyki funkcjonowania w Sejmie klubów poselskich stanowiących parlamentarną reprezentację partii politycznych.

Za punkt wyjścia dla rozważań prowadzonych w swojej monografii, Habilitant przyjął stwierdzenie „że zasady demokracji parlamentarnej, w szczególności zasada pluralizmu politycznego, zasada reprezentacji politycznej oraz zasada parlamentarnego systemu rządów, w zasadniczy sposób wpływają na status klubów poselskich (parlamentarnych). Szczególna rola partii politycznych w systemie sprawowania władzy wynika wprost z art. 11 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym celem ich działalności jest wpływanie metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa. Partie polityczne cel ten realizują w szczególności poprzez mechanizmy parlamentarne, czego wyrazem w praktyce stała się działalność klubów poselskich (parlamentarnych) zrzeszających swoich członków na zasadzie politycznej” (s. 7).

Należy się zgodzić z przyjętym na wstępie założeniem, iż „Każda ze wskazanych wyżej zasad konstytucyjnych wyraża konkretne wartości, które powinny być uwzględnione zarówno w rozwiązaniach prawnych dotyczących frakcji parlamentarnych, jak i w praktyce ich funkcjonowania w Sejmie. Realizacja tych wartości wymaga ustanowienia odpowiednich gwarancji w płaszczyźnie normatywnej. Na tej podstawie opiera się zasadnicza teza niniejszego opracowania, zgodnie z którą obowiązujące obecnie regulacje nie gwarantują w wystarczającym stopniu realizacji wspomnianych wartości w parlamentarnej działalności klubów poselskich stanowiących w izbie reprezentację partii politycznych” (s. 8). Ze zrozumieniem należy zatem przyjąć, iż Habilitant za celowe uznaje m.in. sformułowanie postulatów zmierzających do rozbudowania regulacji konstytucyjnych poprzez ich uzupełnienie o unormowania odnoszące się do funkcjonowania klubów poselskich, a także wzmocnienie ich pozycji na gruncie regulaminów izb parlamentu.

Struktura opracowania nie budzi zastrzeżeń, gdyż jest dobrze skorelowana z poczynionymi założeniami badawczymi oraz zastosowaną metodologią. Należy odnotować, iż Habilitant poświęca uwagę problematyce metodologii badań, co nie jest częste w przypadku opracowań z zakresu nauk prawnych. Wśród zastosowanych metod znalazła się – co oczywiste - metoda formalno-dogmatyczna, ale także metoda analizy historycznej oraz metoda empiryczna. Układ pracy został starannie przeemyślany, o czym świadczy wyodrębnienie w książce części o charakterze dogma-

tycznym oraz części o charakterze postulatycznym. Dr G. Koksanowicz swoje rozważania osadza w płaszczyźnie aksjologicznych podstaw tworzenia klubów poselskich (parlamentarnych), wskazując zasady ustroju które uważa za kluczowe dla tworzenia przez parlamentarzystów zrzeszeń limitujących przynależność w oparciu o przynależność polityczną. Wobec braku precyzyjnych przepisów Habilitant sięga do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, który uznał, że „swoboda tworzenia grup parlamentarnych jest elementem ogólnej wolności tworzenia partii politycznej i jako takiej należy jej przyznać rangę konstytucyjną” (s. 7). Wolność kreowania takich grup nie oznacza jednak dowolności, stąd niezbędne jest istnienie ograniczeń, zwłaszcza ilościowych. Należy się zgodzić z Autorem, że ogólny cel działalności ugrupowań politycznych, tj. wpływanie na kształtowanie polityki państwa w jednakowym stopniu ma zastosowanie do partii tworzących większość, jak i mniejszość parlamentarną. Zatem zapewnienie gwarancji w tym zakresie jest nie tyle możliwe, co niezbędne, a podstawowym obszarem urzeczywistniania tej zasady jest działalność realizowana w parlamencie. Jest to ustalenie o kluczowym znaczeniu dla recenzowanej monografii – zarówno jeśli idzie o ocenę istniejących rozwiązań prawnych, jak też wnioski dotyczące ich modyfikacji.

Dr G. Koksanowicz nie pomija w swoim opracowaniu problemów już wskazanych w doktrynie prawa konstytucyjnego, ale niechętnie w jej ramach poddawanych pogłębionej analizie. Zwraca uwagę na paradoks funkcjonowania instytucji mandatu wolnego przy równoczesnym rosnącym znaczeniu frakcji oraz przeświadczeniu, że dysponuje ona prawem kształtowania postawy mandatariusza podczas głosowania. Zarówno kluby większości parlamentarnej, jak też opozycji nie kryją, iż wywierają na swoich członków naciski, określane eufemistycznie jako dyscyplina klubowa. Habilitant podejmując rozważania dotyczące tego problemu zdaje się mieć świadomość, iż taka praktyka jest już powszechna i utrwalona, gdyż traktuje ją jako konsekwencję przyjętego współcześnie modelu parlamentu. Autor zwraca uwagę, że zjawisko to jest postrzegane odmiennie przez doktrynę oraz przez polityków, przy czym praktykę kształtują ci ostatni. Bezsporny pozostaje fakt, iż konsolidacja sił parlamentarnych wymaga tworzenia zorganizowanego zaplecza wspierającego działania Rady Ministrów, co uzasadnia istnienie klubów parlamentarnych. Habilitant analizując celowość zrzeszania się parlamentarzystów zwraca uwagę, że „Podobnie jak większość rządu, tak i opozycja, chcąc skutecznie realizować swoją rolę, wykorzystuje możli-

wość organizowania posłów w kluby poselskie. Dzięki tym strukturom zyskuje szersze możliwości kontestowania poczynań rządu, przede wszystkim poprzez wykorzystywanie regulaminowych uprawnień przewidzianych dla klubów oraz wpływanie na jednolitość stanowisk posłów tworzących dany klub opozycyjny". (s.66)

W oparciu o przeprowadzoną w recenzowanej monografii analizę prawa powszechnie obowiązującego odnoszącego się do tworzenia klubów poselskich (parlamentarnych), Habilitant ustalił iż „jest ona niezwykle skromna”, a jako przyczynę takiego stanu wskazał objęcie tych zagadnień zasadą autonomii izb parlamentu. Przy tej okazji zasygnalizowany został istotny problem - ustanowione wymogi formalne związane z tworzeniem klubów poselskich (parlamentarnych) zezwalają na ingerencję Marszałka Sejmu w sferę tworzenia klubów, której dopuszczalność jest wątpliwa z punktu widzenia prawa. Dr G. Koksanowicz wskazuje w rozprawie szereg obszarów, co do których można wyrazić podobne wątpliwości. Badając możliwości wywierania przez kluby poselskie (parlamentarne) wpływu na personalną obsadę organów wewnętrznych Sejmu oraz na działalność i tok jego prac, dowodzi, że mamy do czynienia z faktycznym podziałem frakcji parlamentarnych na większość rządzącą i opozycję, co nie powinno mieć miejsca. Wprawdzie normy regulaminowe stwarzają możliwość kształtowania składu organów kierowniczych Sejmu w sposób uwzględniający założenia zasady pluralizmu politycznego, jednak brak gwarancji w tym zakresie pozwala na daleko posuniętą uznaniowość. Jak to zgrabnie ujął Habilitant w autoreferacie „O zakresie reprezentatywności Prezydium Sejmu decyduje więc ostatecznie większość parlamentarna” (s. 8).

W monografii zostały wskazane obszary wewnętrznej organizacji Sejmu, w których zagadnienia ukształtowane przy pomocy regulacji prawnych funkcjonują obok zwyczajów wytworzonych w ramach utrwalonej praktyki. Autor zwraca uwagę, że takie są realia kształtowania organów pomocniczych Sejmu. O ile skład Konwentu Seniorów jest ukształtowany przez normy regulaminowe, które gwarantują prawo reprezentacji wszystkim klubom, to w przypadku składu komisji mamy wprawdzie do czynienia z pluralizmem w zakresie składu, ale w niewielkim zakresie wynika to z przepisów regulaminowych. Habilitant wprawdzie aprobuje polityczny model kształtowania składów komisji stałych w Sejmie, ukształtowany przez długoletnią praktykę parlamentarną, ale krytycznie odnosi się do braku prawnych regulacji w tym zakresie. Należy się zgodzić z tym sposobem postrzegania problemu, gdyż stale obniżający się

poziom kultury politycznej w Polsce nie daje gwarancji trwałości takich rozwiązań, a co za tym idzie może w przyszłości dojść do porzucenia zwyczaju proporcjonalnego udziału mniejszości parlamentarnej w komisjach sejmowych. Jednym z interesujących ustaleń, jakich dokonał dr G. Koksanowicz w recenzowanej monografii dotyczy możliwości wpływania przez kluby poselskie (parlamentarne) na działalność Sejmu oraz jego wewnętrznych organów. Analiza tego rodzaju działalności doprowadziła Habilitanta do wniosku, że ich rola jest większa, niż to wynika z treści przepisów regulaminowych.

Istotnym walorem recenzowanej monografii jest wyodrębniona przez Autora część o charakterze postulatywnym, zawierająca propozycje zmian w analizowanym obszarze. Dr G. Koksanowicz wskazuje szereg rozwiązań, mających zapewnić klubom – w tym zwłaszcza mniejszości parlamentarnej – realny wpływ na działalność Sejmu. Konstytucjonalizacja instytucji klubu poselskiego (parlamentarnego) oraz zagwarantowanie każdemu z nich reprezentacji w Prezydium Sejmu może się przyczynić – w opinii Habilitanta – do uzyskania przez kluby mniejszości parlamentarnej realnego wpływu na funkcjonowanie Sejmu i jego prace. Za oryginalny, ale nie pozbawiony racjonalności należy uznać pomysł Autora, aby zasada parytetu politycznego została wprowadzona w szerokim zakresie do Regulaminu Sejmu, tak aby przy jej zastosowaniu kształtowany był nie tylko skład komisji sejmowych, ale też prezydium komisji, czy obsadzanie funkcji przewodniczącego komisji. Rozwiązanie takie – w opinii Habilitanta – wzmocni wpływ klubów opozycyjnych na organizację prac izby oraz na proces tworzenia prawa. Postulowane wzmocnienie pozycji Konwentu Seniorów może wymusić współdziałanie ugrupowań parlamentarnych poprzez rozszerzenie katalogu spraw dla rozstrzygnięcia których obligatoryjne byłoby zasięgnięcie opinii tego Konwentu. Autor recenzowanej monografii wskazuje na konieczność zagwarantowania posłom klubów opozycyjnych możliwości swobodnego prezentowania stanowisk, w tym zwłaszcza przedstawienie uzasadnienia zgłaszanych poprawek. Sugeruje też ustanowienie prawnych gwarancji zorganizowania wysłuchania publicznego z inicjatywy klubów opozycyjnych, gdyż przeprowadzenie debaty z udziałem podmiotów zewnętrznych przyczynia się do poprawy jakości stanowionego prawa. Najistotniejszy wydaje się jednak wniosek dotyczący zabezpieczenia praw klubów mniejszości parlamentarnej podczas modyfikowania treści Regulaminu Sejmu – obecnie takie zmiany mogą się odbywać nie tylko bez aktywnego udziału mniejszości

parlamentarne, ale wbrew, a nawet przeciwko niej. Należy w tym miejscu zauważyć, że tego rodzaju gwarancje będą skuteczne tylko wówczas, o ile staną się częścią konstytucji, co wydaje się mało realne. Formułowane wnioski są wyważone i rozsądne, o czym może świadczyć np. wskazywanie konieczności wzmocnienia roli klubów mniejszości parlamentarnej, jednak przy uwzględnieniu prawa większości parlamentarnej do decydowania o ostatecznej treści aktu ustawodawczego.

Poczynione w recenzowanej monografii ustalenia mają istotne znaczenie ustrojowe. Dr G. Koksanowicz dokonał syntetycznego ujęcia tego problemu pisząc: „Relacje między klubami większości parlamentarnej a klubami opozycyjnymi stanowią istotny element demokratycznego państwa. Przekraczająca określone granice dysproporcja uprawnień między nimi, ograniczanie możliwości korzystania z praw przez opozycję bądź pozbawianie jej uprawnień prowadzić może do sytuacji, w której instytucje demokratyczne w państwie działać będą jedynie w sferze formalnej. Tak >>wrażliwa<< sfera powinna więc być poddana normatywnym rygorom. (...) Dość liczne przykłady występowania w rozwiązaniach prawnych współczesnych państw demokratycznych różnego rodzaju gwarancji praw klubów mniejszościowych wskazują, że problematyka ta nie tylko nie stanowi >>legislacyjnego tabu<<, przeciwnie – podlega jurydyzacji, i to nie tylko na płaszczyźnie regulaminów wewnętrznych izb parlamentów, ale także na poziomie konstytucji” (s. 292).

Liczba wskazanych w recenzowanej monografii problemów, jej wielowątkowość oraz ilość sformułowanych wniosków sprawiają, że szczegółowa recenzja przekroczyłaby zwyczajowo przyjętą objętość. Podsumowując, należy wspomnieć, iż Habilitant w książce wskazanej jako osiągnięcie w rozumieniu ustawy odnosi się do licznych pozycji literatury przedmiotu - ich wykaz obejmuje ponad 300 pozycji bibliograficznych, wykaz źródeł prawa obejmuje kolejne 32 pozycje, wykaz orzecznictwa 9 pozycji. Listę tę uzupełniają liczne sprawozdania stenograficzne i druki sejmowe, a także dane pozyskane ze stron internetowych Sejmu, Senatu, klubów poselskich i parlamentarnych oraz innych źródeł. Bazę źródłową recenzowanej monografii należy w tym kontekście uznać za kompletną, podkreślając przy tym rzetelność przeprowadzonej kwerendy. Co istotne, Autor faktycznie wykorzystał wymienione źródła w ramach przeprowadzonej analizy. Wywód jest prowadzony w sposób dojrzały, czego dowodzi jego wielowarstwowość, a także umiejętność nie tylko krytycznego lub aprobującego odnoszenia się do przytaczanych źródeł i wyrażanych opinii, ale wyrażania

własnych poglądów. Reasumując stwierdzam, że monografia autorstwa Grzegorza Koksanowicza, *Kluby poselskie w strukturze i pracach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej* (Toruń 2019, Wydawnictwo Adam Marszałek, ss. 328, ISBN: 978-83-8180-028-0) zasługuje na ocenę bardzo dobrą z uwagi na fakt, iż jest opracowaniem wyczerpująco analizującym tematykę sygnalizowaną w tytule, a także dokonującym uporządkowania i systematyzacji problematyki, która dotychczas nie doczekała się tego rodzaju ujęcia. Recenzowana monografia wnosi zatem istotny wkład w rozwój dyscypliny prawo.

II. Autorstwa lub współautorstwa publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH), (§ 3 pkt 2 rozporządzenia)

Z dostarczonych materiałów wynika, że Habilitant posiada w swoim dorobku artykuł zatytułowany *Zasada określoności przepisów w procesie stanowienia prawa*, opublikowany w czasopiśmie „*Studia Iuridica Lublinensia*” (2014, tom XXII, s. 471-478). Czasopismo to figuruje w następujących bazach: BazHum, BazEkon, Index Copernicus International, The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), Central and Eastern European Online Library (CEEOL), Erih Plus. Czasopismo to nie figuruje jednak w bazie Journal Citation Reports (JCR), ani na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH), (§ 3 pkt 2 rozporządzenia). Jednak z uwagi na specyfikę dyscypliny naukowej, w ramach której aktywny jest dr G. Koksanowicz, należy uznać, że fakt ten nie wpływa na ogólną ocenę dorobku.

III. Osiągnięcia naukowo - badawcze habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy (§ 4 pkt 1-8 rozporządzenia)

1) *Autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w § 3 rozporządzenia, dla danego obszaru wiedzy*

Dr Grzegorz Koksanowicz jest autorem monografii *Prawny model kierownictwa Sejmem w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku*, Wydawnictwo Libropolis, Lublin 2014, ss. 211, ISBN 978-83-63761-50-9. Dr G. Koksanowicz przedstawił problem kierownictwa Sejmem poprzez pryzmat wybranych zasad naczelnych ustawy zasadniczej, w szczególności zasady przedstawicielstwa i zasady pluralizmu politycznego. Uwzględnienie warstwy aksjologicznej konstytucji, analiza jej postanowień szczegółowych oraz unormowań regulaminowych stanowi próbę kompleksowego podejścia do przedmiotu badań. Modelowe ujęcie zagadnienia kierownictwa Sejmem, analizowanie zadań marszałka Sejmu w powiązaniu z zadaniami Prezydium Sejmu i Konwentu Seniorów, stanowi oryginalne ujęcie problemu. Wartość pracy podnoszą liczne odwołania do praktyki parlamentarnej. Autor uwzględnił reprezentatywną literaturę odnoszącą się do przedmiotu badań. Na uwagę zasługuje szerokie wykorzystanie bazy źródłowej o charakterze eksperckim, odnoszącej się do problemów praktycznych z zakresu kierownictwa Sejmem.

Rozważania ujęte w merytorycznych rozdziałach pracy dają odpowiednią podstawę do udzielenia przekonujących odpowiedzi na postawione pytania. Uwzględnione na wstępie opracowania tło historyczne ma wartość nie tylko informacyjną, lecz służy Autorowi do poczynienia określonych ustaleń. Badania w zakresie tradycji ustrojowej, uwzględniające regulacje normatywne jak również ówczesny kontekst polityczny, posłużyły do sformułowania ważnych i trafnych wniosków zamieszczonych zarówno w podsumowaniu rozdziału jak i w uwagach końcowych. Istotny fragment opracowania stanowi analiza wpływu czynników kształtujących pozycję ustrojową Sejmu na model kierowania jego pracami, w tym problemu dekonstytucjonalizacji Prezydium Sejmu. Za interesujące należy uznać rozważania mające na celu ustalenie udziału Marszałka Sejmu w procesie kierownictwa Sejmem, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że opierają się one nie tylko na analizie dogmatycznej przepisów regulaminu, ale też odwołują się do praktyki parlamentarnej. Równie wnikliwie odniósł się Autor do działalności Prezydium Sejmu oraz Konwentu Seniorów, dzięki czemu ustalił realny wpływ tych organów na kierowanie Sejmem.

Monografia stanowi kompletny opis złożonych procesów wewnętrznego kierownictwa izbą pierwszą polskiego parlamentu. Dr G. Koksanowicz wykazał się przy tym naukową dojrzałością, formułując liczne uwagi, oceny oraz wnioski, ale wyartykułował szereg uwag o charakterze teoretycznym. Należy się zgodzić ze stwierdzeniem, że „jednoosobowy model kierownictwa, funkcjonujący w polskim Sejmie, wykreowany

został nie przez określone postanowienia konstytucji, lecz poprzez konkretne rozwiązania regulaminowe, podjęte w ramach szeroko zakreślonych przez konstytucję granic autonomii organizacyjnej”. Zaproponowane przez Autora alternatywne warianty rozwiązań organizacyjnych wewnętrznego kierowania Sejmem w ramach obowiązującej regulacji konstytucyjnej zdradzają autentyczne zaangażowanie badawcze, i po niekąd wyjaśniają dlaczego dr Grzegorz Koksanowicz swoją kolejną chronologiczną monografię – będącą przedmiotem oceny we wcześniejszej części recenzji – także poświęcił problematyce polskiego parlamentaryzmu. Z punktu widzenia oceny dorobku po uzyskaniu stopnia doktora ocena opracowania zatytułowanego *Prawny model kierownictwa Sejmem w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku* jest problematyczna, gdyż jest to wprowadzie zmodyfikowana i uaktualniona – jak zaznacza Habilitant – ale ta sama rozprawa, która została przedstawiona w postępowaniu o nadanie stopnia doktora nauk prawnych. Jako taka, zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie może być zatem przedmiotem oceny w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Habilitant wskazuje w autoreferacie cztery obszary badawcze: obszar nr 1 - Kierownicze organy Sejmu, obszar nr 2 – Problematyka wyborów w samorządzie terytorialnym i samorządzie zawodowym radców prawnych, obszar nr 3 – Stanowienie i stosowanie prawa, obszar nr 4 - System konstytucyjny Republiki Bułgarii. Przeprowadzony podział choć koresponduje z naukowymi zainteresowaniami dra Grzegorza Koksanowicza, nie wydaje się do końca logiczny, o czym będzie mowa w dalszej części recenzji. Można odnieść wrażenie, że jak na łączną ilość publikacji Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora (tj. 17 opracowań naukowych oraz 4 dydaktyczne), wykreowana została zbyt duża liczba płaszczyzn badawczych. Wskazanie zbyt licznych obszarów zainteresowań prowadzi bowiem do zmniejszenia liczby opracowań zaliczanych do każdej z nich. Odrębnym problemem jest sposób wyodrębnienia poszczególnych obszarów, poprzez wskazanie płaszczyzn niejednorodnych, a więc trudnych do ujęcia w ramach wspólnego tematu.

Pierwszy obszar badawczy wpisuje się w główną płaszczyznę naukowych zainteresowań Habilitanta, obejmującą organizacyjne aspekty funkcjonowania parlamentu. Dr Grzegorz Koksanowicz wskazuje 5 publikacji naukowych. Wśród nich znalazły się 3 opracowania dotyczące ewolucji organów kierowniczych polskiego Sejmu: 1) G. Koksanowicz, *Ewolucja organów kierowniczych Sejmu w okresie transformacji ustro-*

jowej 1989-1997, [w:] *25 lat transformacji ustrojowej w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. E. Gdulewicz, W. Orłowski, S. Patyra, Lublin 2015, s. 289-298; 2) G. Koksanowicz, *Evolution of the constitutional and legal position of the Marshal of the Sejm of the Republic of Poland*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2018, nr 6, s. 105-115; 3) G. Koksanowicz, *Geneza i skutki dekonstytucjonalizacji Prezydium Sejmu – próba oceny*, „Prawo i Polityka” 2018, nr 8, s. 37-45. Kolejne 2 teksty poświęcone zostały wybranym aspektom pozycji ustrojowej Marszałka Sejmu: 1) G. Koksanowicz, *Kilka uwag na temat konstytucyjnych funkcji Marszałka Sejmu* [w:] *Księga pamiątkowa profesora Marcina Kudeja*, red. A. Łabno, E. Zwierzchowski, Oficyna Wydawnicza WW Katowice 2009, s. 213-221; 2) G. Koksanowicz, *Nadawanie biegu inicjatywom ustawodawczym w świetle postanowień regulaminu Sejmu*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2012, nr 1, s. 13-27. W tym obszarze mieści się także omówiona już monografia, stanowiąca zmienioną i uaktualnioną wersję rozprawy doktorskiej G. Koksanowicza, zatytułowana *Prawny model kierownictwa Sejmem w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Lublin 2014, s. 211.

Drugi obszar badawczy – obejmujący 4 publikacje naukowe – dotyczy wyborów w samorządzie terytorialnym i samorządzie zawodowym radców prawnych: 1) G. Koksanowicz, *Głosowanie przez pełnomocnika. Uwagi na tle wyborów samorządowych przeprowadzonych w 2010 roku*, [w:] *Państwo i prawo wobec współczesnych wyzwań, tom II: Współczesne ustroje państwowe i rozwój demokracji w Polsce*, (Księga Jubileuszowa Profesora Jerzego Jaskierni), red. R. M. Czarny i K. Spryszak, Wydawnictwo Adam Marszałek Toruń 2012, s. 787-802; 2) G. Koksanowicz, *Głosowanie przez pełnomocnika w wyborach samorządowych – zasady i tryb udzielenia oraz charakter prawny pełnomocnictwa*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2019 / nr 2 (48) s. 45-60; 3) G. Koksanowicz, *Weryfikacja prawidłowości procesu wyborczego w okręgowych izbach radców prawnych - rola organów samorządu i Sądu Najwyższego*, [w:] *Samorząd a prawo do sądu*, red. J. Sobczak, Lublin 2016, s. 103 - 112; 4) G. Koksanowicz, *Termin na wniesienie protestu wyborczego w procedurze weryfikacji ważności wyborów samorządowych w Polsce na gruncie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku – Kodeks wyborczy*, „Teka Komisji Prawniczej” 2018, Tom XI, nr 1, s. 113-127. Połączenie, jakiego dokonał Habilitant tworząc ten obszar badawczy nie przekonuje - problematyka opracowań naukowych dotyczących wyborów do organów samorządu terytorialnego w żaden sposób nie koresponduje z analizą procesu wyborczego realizowanego w ramach radcowskiego samorządu zawodowego.

Na obszar trzeci składają się właściwie dwa wątki – stanowienie prawa oraz stosowanie prawa. Habilitant zalicza do niego 5 publikacji naukowych: 1) G. Koksanowicz, *Zasada określoności przepisów w procesie stanowienia prawa*, *Studia Iuridica Lublinensia*, tom XXII, Lublin 2014, s. 471-478; 2) G. Koksanowicz, *Wybrane aspekty stosowania przepisów Konstytucji przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] *Zagadnienia stosowania prawa. Perspektywa teoretyczna i dogmatyczna*, red. W. Dziedziak, B. Liżewski, Lublin 2015, s. 123-135; 3) G. Koksanowicz, *Selected Aspects of the Application of the Constitution's Provisions by the Sejm of the Republic of Poland*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2017, nr 6, s. 235-251; 4) G. Koksanowicz, *Tryb podjęcia uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego a zasada samodzielności gminy* [w:] *Samorządy w procesie decentralizacji władzy publicznej*, red. M. Chrzanowski, J. Sobczak, Lublin 2017, s. 195-204; 5) G. Koksanowicz, *Kluby parlamentarne w normach statutowych partii politycznych (Uwagi na tle statutów partii obecnych w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej VIII kadencji)*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2018, nr 5, s. 93-106.

Czwarty obszar wskazany przez Habilitanta, zatytułowany System konstytucyjny Republiki Bułgarii, obejmuje 2 pozycje: 1) G. Koksanowicz, *Zasady podziału władzy w Bułgarii*, [w:] *Zasady podziału władzy we współczesnych państwach Europejskich*, red. S. Grabowska, R. Grabowski, Rzeszów 2016; 2) G. Koksanowicz, *Immunitet parlamentarny w Bułgarii*, [w:] *Immunitet parlamentarny w wybranych państwach europejskich*, red. S. Grabowska, J. Juchniewicz, Rzeszów 2017, Rzeszów 2017, s. 57-66.

Poza wskazanymi obszarami znalazły się publikacje, które Habilitant określa jako dydaktyczne. Taka klasyfikacja, choć zgodna z literą prawa, zaburza nieco ocenę dorobku dra G. Koksanowicza.

Konstrukcja tej części autoreferatu, która dotyczy obszarów badawczych, jest jego najsłabszym elementem, przez co utrudnia dokonanie właściwej oceny aktywności Habilitanta i uniemożliwia dostrzeżenie jej racjonalności oraz celowości. W moim ocenie, wskazane obszary badawcze zostały wyodrębnione błędnie, a wprowadzonemu podziałowi brak spójności. Na potrzeby niniejszej recenzji pozwolę sobie dokonać własnego podziału, wyodrębniając następujące obszary: 1) Parlament i parlamentaryzm w Polsce, 2) Praktyczne aspekty wyłaniania organów samorządu terytorialnego i ich funkcjonowania, 3) Organy i instytucje prawne państw współczesnych.

Do obszaru dotyczącego parlamentu i parlamentaryzm w Polsce zaliczam 10 publikacji naukowych oraz 2 dydaktyczne: 1) G. Koksanowicz, *Nadawanie biegu inicjatywom ustawodawczym w świetle postanowień regulaminu Sejmu*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2012, nr 1 (Kompetencje i organizacja parlamentów w państwach europejskich), s. 13-28; 2) G. Koksanowicz, *Zasada określoności przepisów w procesie stanowienia prawa*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2014, tom XXII, s. 471-478; 3) G. Koksanowicz, *Prawny model kierownictwa Sejmem w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Towarzystwo Wydawnictw Naukowych LIBROPOLIS, Lublin 2014, s. 211; 4) G. Koksanowicz, *Ewolucja organów kierowniczych Sejmu w okresie transformacji ustrojowej 1989-1997*, [w:] *25 lat transformacji ustrojowej w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. E. Gdulewicz, W. Orłowski, S. Patyra, Lublin 2015, s. 289-298; 5) G. Koksanowicz, *Wybrane aspekty stosowania przepisów Konstytucji przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] *Zagadnienia stosowania prawa. Perspektywa teoretyczna i dogmatyczna*, W. Dziedziak, B. Liżewski, Lublin 2015, s. 123-135; 6) G. Koksanowicz, *Selected Aspects of the Application of the Constitution's Provisions by the Sejm of the Republic of Poland*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2017, nr 6, s. 235-251; 7) G. Koksanowicz, *Kluby parlamentarne w normach statutowych partii politycznych (Uwagi na tle statutów partii obecnych w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej VIII kadencji)*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2018, nr 5, s. 93-106; 8) G. Koksanowicz, *Geneza i skutki dekonstytucjonalizacji Prezydium Sejmu – próba oceny*, „Prawo i Polityka” 2018, nr 8, s. 37-45; 9) G. Koksanowicz, *Evolution of the constitutional and legal position of the Marshal of the Sejm of the Republic of Poland*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2018, nr 6, s. 105-115; 10) G. Koksanowicz, *Kilka uwag na temat konstytucyjnych funkcji marszałka Sejmu* [w:] *Księga pamiątkowa profesora Marcina Kudeja*, red. A. Łabno, E. Zwierzchowski, Oficyna Wydawnicza WW Katowice 2009, s. 213-221).

Tematycznie są z nimi powiązane 2 publikacje mające wprawdzie charakter dydaktyczny, ale prezentujące dobry poziom merytoryczny i wpisujące się w zainteresowania naukowe Habilitanta: 1) G. Koksanowicz, rozdział: *Organy władzy ustawodawczej*, [w:] *Konstytucyjny system organów państwowych*, red. E. Gdulewicz, Lublin Lublin 2009, s. 135-170; 2) G. Koksanowicz, rozdział: *Organy władzy ustawodawczej*, [w:] *Konstytucyjny system organów państwowych*, red. E. Gdulewicz, Lublin 2015, s. 145-181. Takie zestawienie publikacji w ramach pierwszego obszaru pozwala – uwzględniając rozprawę doktorską oraz przedstawione osiągnięcie naukowe w

rozumieniu ustawy - uzyskać pełny obraz zaangażowania dra G. Koksanowicza w tematykę parlamentaryzmu i związanej z nim aktywności publikacyjnej, o czym świadczy liczba publikacji.

Do obszaru dotyczącego praktycznych aspektów wyłaniania organów samorządu terytorialnego i ich funkcjonowania zaliczam 4 publikacje: 1) G. Koksanowicz, *Głosowanie przez pełnomocnika. Uwagi na tle wyborów samorządowych przeprowadzonych w 2010 roku*, [w:] *Państwo i prawo wobec współczesnych wyzwań, tom II: Współczesne ustroje państwowe i rozwój demokracji w Polsce*, red. R. M. Czarny i K. Spryszak, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012, s. 787-802; 2) G. Koksanowicz, *Tryb podjęcia uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego a zasada samodzielności gminy* [w:] *Samorządy w procesie decentralizacji władzy publicznej*, red. M. Chrzanowski, J. Sobczak, Lublin 2017, s. 195-204; 3) G. Koksanowicz, *Termin na wniesienie protestu wyborczego w procedurze weryfikacji ważności wyborów samorządowych w Polsce na gruncie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku – Kodeks wyborczy*, „Teka Komisji Prawniczej” 2018, Tom XI, nr 1, s. 113-127; 4) G. Koksanowicz, *Głosowanie przez pełnomocnika w wyborach samorządowych – zasady i tryb udzielenia oraz charakter prawny pełnomocnictwa*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2019/nr 2 (48) s. 45-60. Publikacje ułożone w tym obszarze są inspirowane wykonywanym przez Habilitanta zawodem radcy prawnego. Należy docenić, iż dr G. Koksanowicz potrafi połączyć praktykę oraz akademickie aspekty swojej aktywności zawodowej.

Do obszaru dotyczącego organów i instytucje prawnych państw współczesnych można zaliczyć 3 publikacje naukowe oraz 2 dydaktyczne. Są one związane zarówno z polskim systemem prawnym, jak i systemem Republiki Bułgarii, który to wątek jest obecny wśród zainteresowań Habilitanta od początku jego pracy naukowej. W tej grupie należy umieścić następujące pozycje: 1) G. Koksanowicz, *Zasady podziału władzy w Bułgarii*, [w:] *Zasady podziału władzy we współczesnych państwach Europejskich*, red. S. Grabowska, R. Grabowski, Rzeszów 2016; 2) G. Koksanowicz, *Weryfikacja prawidłowości procesu wyborczego w okręgowych izbach radców prawnych - rola organów samorządu i Sądu Najwyższego*, [w:] *Samorząd a prawo do sądu*, red. J. Sobczak, Lublin 2016, s. 103-112; G. Koksanowicz, *Immunitet parlamentarny w Bułgarii* [w:] *Immunitet parlamentarny w wybranych państwach europejskich*, red. S. Grabowska, J. Juchniewicz, Rzeszów 2017, s. 57-66. Listę tę uzupełniają dwa rozdziały opublikowane wprawdzie w podręczniku akademickim, ale cieszącym się du-

zym uznaniem w środowisku polskich konstytucjonalistów z uwagi na wysoki poziom merytoryczny: 1) G. Koksanowicz, rozdział: XVI pkt 1 Najwyższa Izba Kontroli, [w:] *Polskie prawo konstytucyjne*, red. W. Skrzydło, Wydawnictwo Verba Lublin 2008, s. 421-434; 2) G. Koksanowicz rozdział: XVI pkt 1 *Najwyższa Izba Kontroli*, [w:] *Polskie prawo konstytucyjne*, red. W. Skrzydło, wyd. VI zmienione, Lublin 2010, s. 425-438.

Tak wyodrębnione obszary badawcze pozwalają spojrzeć z zupełnie innej perspektywy na zainteresowania naukowe Habilitanta. Ich ilość nie jest zbyt duża, ale świadczy o rozległych zainteresowaniach badawczych dra G. Koksanowicza. Należy podkreślić pozytywną ocenę jakościową przedstawionego dorobku, związaną z dobrym poziomem merytorycznym poszczególnych publikacji. Znaczna ich ilość to artykuły publikowane w uznanych czasopismach o zasięgu krajowym. Ponadto - z uwagi na czas jaki upłynął pomiędzy złożeniem wniosku, a przekazaniem dorobku do recenzji - można założyć, że ilość publikacji dra G. Koksanowicza uległa zwiększeniu. Reasumując stwierdzam, że Habilitant spełnił wymogi w tym zakresie.

2) Autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych

Z autoreferatu, ani wykazu publikacji nie wynika, że Habilitant podjął tego rodzaju aktywności. Należy zatem uznać, że nie spełnił tego wymogu.

3) Sumaryczny Impact Factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania

Przedstawione dokumenty nie zawierają informacji pozwalających dokonać oceny w tym zakresie. Należy zatem uznać, że Habilitant nie spełnił tego wymogu, choć warto mieć na uwadze, że jego spełnienie przez polskiego badacza z obszaru nauk prawnych jest znacznie utrudnione.

4) Liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS)

Przedstawione dokumenty, odnoszące się do postępowania habilitacyjnego dra G. Koksanowicza nie zawierają informacji pozwalających dokonać oceny w tym zakresie. Należy uznać, że Habilitant nie spełnił tego wymogu, przy identycznych zastrzeżeniach jak w poprzednim punkcie.

5) Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS)

Przedstawione dokumenty, odnoszące się do postępowania habilitacyjnego dra G. Koksanowicza nie zawierają informacji pozwalających dokonać oceny w tym zakresie. Należy uznać, że Habilitant nie spełnił tego wymogu, przy identycznych zastrzeżeniach jak w dwu poprzednich punktach.

6) Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Przedstawione dokumenty zawierają informacje, iż dr G. Koksanowicz brał udział w realizacji programu badawczego „Instytucje samorządu w demokratycznym państwie prawa”, 2016 – 2019, Katedra Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Można zatem uznać, że Habilitant spełnił wymogi w tym zakresie.

7) Międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową

Przedstawione dokumenty, odnoszące się do postępowania habilitacyjnego dra G. Koksanowicza nie zawierają informacji pozwalających dokonać oceny w tym zakresie.

8) Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji dr G. Koksanowicz wygłosił 10 referatów podczas branżowych seminariów naukowych oraz konferencji ogólnopolskich, organizowanych przez liczne ośrodki akademickie. Osiągnięcia Habilitanta w tym obszarze pozwalają uznać, że spełnił stawiane wymogi.

IV. Dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz współpraca międzynarodowa habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy (§ 5 pkt 1-14 rozporządzenia)

1) Uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych

Habilitant w przedłożonej dokumentacji nie zamieścił informacji o uczestnictwie w tego rodzaju programach, dlatego też należy uznać, że nie spełnił tego wymogu.

2) Udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji

Dr G. Koksanowicz był członkiem komitetów organizacyjnych 5 konferencji i seminariów, co pozwala uznać, że spełnił wymogi w tym zakresie.

3) Otrzymane nagrody i wyróżnienia

Habilitant otrzymał dwukrotnie nagrodę Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie: w roku 2010 – zespołową nagrodę II stopnia za osiągnięcia naukowe, a w roku 2015 – indywidualną nagrodę III stopnia za osiągnięcia naukowe. Należy zatem uznać, że dr G. Koksanowicz spełnił wymogi w tym zakresie.

4) Udział w konsorcjach i sieciach badawczych

Przedstawione dokumenty, odnoszące się do postępowania habilitacyjnego dra G. Koksanowicza nie zawierają informacji pozwalających dokonać oceny w tym zakresie.

5) Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami

Przedstawione dokumenty, odnoszące się do postępowania habilitacyjnego dra G. Koksanowicza nie zawierają informacji pozwalających dokonać oceny w tym zakresie.

6) Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

Habilitant w przedłożonej dokumentacji nie zamieścił informacji o uczestnictwie w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism, dlatego też należy uznać, że nie spełnił tego wymogu.

7) Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

Habilitant jest członkiem Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego, co pozwala uznać, że spełnił wymogi w tym zakresie.

8) Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki

Dr G. Koksanowicz w autoreferacie wymienił liczne aktywności, które określił jako osiągnięcia dydaktyczne. Większość z nich mieści się w kategorii „działalność dydaktyczna”, ale za osiągnięcia należy uznać samodzielne prowadzenie seminariów magisterskich (na kierunku administracja, Wydziału Prawa i Administracji UMCS), prowadzenie wykładów na studiach podyplomowych „Prawo dla tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych” z przedmiotu „Wprowadzenie do prawa konstytucyjnego” (Wydział Humanistyczny UMCS), czy prowadzenie wykładów dla słuchaczy Podyplomowego Studium Legislacji z przedmiotu „Sądowa i pozasądowa kontrola legalności prawa” (Wydział Prawa i Administracji UMCS).

Habilitant aktywnie popularyzuje naukę – jest ekspertem w Ośrodku Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie, prowadzi szkolenia z zakresu prawa konstytucyjnego dla aplikantów Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, jest członkiem Fundacji Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie "Znam Prawo", w latach 2014-2017 był członkiem Rady Nadzorczej Instytutu Badawczo-Rozwojowego Lubelskiego Parku Naukowo Technologicznego. Osiągnięcia Habilitanta w tym obszarze pozwalają uznać, że spełnił stawiane wymogi.

9) Opieka naukowa nad studentami

Dr G. Koksanowicz sprawował następujące funkcje, związane z opieką naukową nad studentami:

- Był promotorem 38 prac magisterskich na kierunku administracja (Wydział Prawa i Administracji UMCS w Lublinie) oraz 64 prac dyplomowych na kierun-

ku administracja oraz kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, Wydział Prawa i Administracji UMCS w Lublinie.

- Był promotorem 36 prac dyplomowych na kierunku administracja w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej Studium Generale Sandomiriense w Sandomierzu.
- Był recenzentem 69 prac dyplomowych na kierunku administracja oraz bezpieczeństwo wewnętrzne, Wydział Prawa i Administracji UMCS w Lublinie oraz 32 prac dyplomowych na kierunku administracja w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej Studium Generale Sandomiriense w Sandomierzu.

Należy zatem uznać, że powyższy wymóg został spełniony.

10) Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich

Z przedstawionej przez dra G. Koksanowicza dokumentacji wynika, że pełnił on funkcję promotora pomocniczego w otwartym w dniu 23 października 2015 r. przewodzie doktorskim mgra Korneliusza Łukasika, tytuł rozprawy: „Prawo do sądu w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.”, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Prawa i Administracji, publiczna obrona przed Komisją Rady Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie w dniu 25 kwietnia 2019 r. Aktualnie Habilitant pełni funkcję promotora pomocniczego mgr Anny Jończy. Data otwarcia przewodu doktorskiego to 26 października 2016 r., tytuł rozprawy „Gwarancje ochrony praw dziecka w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Należy zatem uznać, że wymogi w tym zakresie zostały spełnione.

11) Staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich

Przedstawiona dokumentacja nie zawiera informacji o odbytych przez Habilitanta stażach krajowych lub zagranicznych, co prowadzi do wniosku, że wymogi w tym zakresie nie zostały spełnione.

12) Wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców

Istotną okolicznością, jaką należy uwzględnić oceniając dorobek dra G. Koksanowicza oraz jego aktywność naukowo-badawczą, jest wykonywanie zawodu radcy prawnego, równoległe do zawodu nauczyciela akademickiego. Wykonywanie zawodu radcy prawnego niewątpliwie ma wpływ na działalność naukową, dając wgląd w praktykę funkcjonowania organów władzy publicznej. Poszerza to obszar badawczy, wzbogacając go o realia stosowania przepisów ustawy zasadniczej oraz ustaw i aktów podustawowych. Uczestnictwo Habilitanta w charakterze radcy prawnego w licznych postępowaniach sądowych i administracyjnych daje unikalną wiedzę o działaniu wymiaru sprawiedliwości i sądowej ochronie jednostki.

Podnoszony przez Habilitanta w autoreferacie oraz w pozostałych załącznikach fakt sporządzenia kilkudziesięciu opinii prawnych – na zlecenie Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji, organów jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, a także w ramach ustanowionego pełnomocnictwa z urzędu do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania strony przed Trybunałem Konstytucyjnym - ma istotne znaczenie dla ogólnej oceny zawodowej dojrzałości dra G. Koksanowicza, której oczekujemy od samodzielnego pracownika naukowego. Wykonywanie tzw. kwalifikowanego zawodu prawniczego nie jest wprawdzie wymogiem niezbędnym dla uzyskania stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych, ale w istotny sposób rzutuje na sposób postrzegania kandydata. Zwłaszcza, że taka aktywność zwykle wpływa w sposób pozytywny na kształtowanie postawy zawodowej, a także pozwala lepiej zrozumieć misyjny charakter pracy prawnika - zarówno dydaktyka, naukowca, jak też praktyka. Dodatkową zaletą jest wymuszone przez taki zawodowy dualizm poszerzenie horyzontów i przełamanie bariery mentalnej, jaka niekiedy cechuje osoby skupione wyłącznie na karierze akademickiej. Dokonując oceny dorobku należy zwrócić uwagę iż inspiracją dla szeregu publikacji naukowych Habilitanta była z całą pewnością praktyka radcowska.

13) Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

Z przedstawionej dokumentacji, odnoszącej się do postępowania habilitacyjnego dra G. Koksanowicza wynika, że począwszy od 2009 r. jest on ekspertem w Ośrodku Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie, a w latach: 2013, 2016, 2017, 2018 był członkiem Komisji Egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin radcowski w OIRP w Lublinie. Ponadto w 2009 r. był członkiem Jury XI Okręgowej Olimpiady Wiedzy o Prawie. Pozwala to uznać, że Habilitant spełnił stawiane wymogi.

14) Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych

Przedstawiona dokumentacja nie zawiera informacji o tego rodzaju aktywności, co prowadzi do wniosku, że wymogi w tym zakresie nie zostały spełnione.

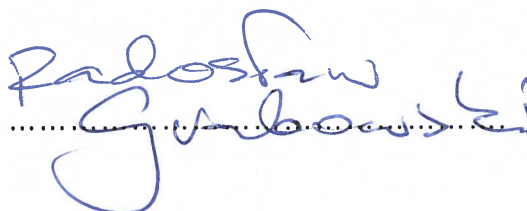
Analiza dokumentacji przedłożonej mi do oceny w postępowaniu habilitacyjnym Pana doktora Grzegorza Koksanowicza pozwala stwierdzić, że Habilitant spełnia wymogi w zakresie przedstawienia osiągnięcia naukowego w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy. Monografia jego autorstwa, zatytułowana „*Kluby poselskie w strukturze i pracach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*” (Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2019, ss. 328, ISBN: 978-83-8180-028-0) posiada wszelkie cechy pozwalające uznać ją, za dzieło stanowiące istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej prawo, zwłaszcza prawa konstytucyjnego.

Jeśli chodzi o pozostałe wymogi, należy uznać, że:

- Habilitant nie spełnił wymogów w zakresie autorstwa lub współautorstwa publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH), (§ 3 pkt. 2 rozporządzenia). Mając jednak na uwadze, że spełnienie tych wymogów przez polskiego naukowca reprezentującego nauki prawne nastręcza szereg trudności natury obiektywnej, fakt ten nie wpływa na końcową konkluzję,

- Habilitant w stopniu dostatecznym spełnił wymogi w zakresie osiągnięć naukowo - badawczych we wszystkich obszarach wiedzy (§ 4 pkt. 1-8 rozporządzenia),
- Habilitant w stopniu dobrym spełnił wymogi w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy (§ 5 pkt. 1-14 rozporządzenia).

Podsumowując, stwierdzam, że Pan doktor Grzegorz Koksanowicz spełnił wymogi sformułowane w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) dlatego też, zgodnie z art. 18a ust. 7 ustawy, wnioskuję o dopuszczenie Habilitanta do dalszego procedowania w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych.

Radosław
Gurbowski